

Årsberetning for Forsikring & Pension 2002

af Holger Dock

Holger Dock
hd@appension.dk

Forsikrings erhvervet forsøger i det daglige at varetage den samfundsmæssige opgave at dække en række skader for kunderne ved at opkræve en solidarisk præmie fra alle dem, der er udsat for den pågældende risiko.

En ganske simpel funktion, skulle man synes, men dagligdagen er ikke helt så enkel og gennemsigtig.

Skadeforsikringsområdet

Trods den alvorlige forskrækkelse, hele forsikringsverdenen fik med terrorkatastrofen den 11. september sidste år, har den stærke konkurrence på skadeforsikringsområdet fastholdt et præmieniveau, der kun lige netop har svaret til skaderne. Det gjaldt for 2001, og det ser ikke ud til at blive bedre i 2002. For lave præmier er ikke i nogens interesse. Ingen kan være interesseret i flere Plus Forsikrings-tilfælde.

Udviklingen inden for Livs- og Pensionsforsikring

Inden for livs- og pensionsforsikring har udviklingen været præget af en kraftig vækst i præmiebetalingerne og samtidig af mærkbare aktiekursfald samt et faldende renteniveau. De samlede indbetalinger til livsforsikrings-selskaber og pensionskasser satte i 2001 re-

kord med i alt 60 mia. kr. Siden 1995 har der således været en gennemsnitlig årlig vækst i de fradragsberettigede præmier på over 10 pct., og markedsandelen for disse pensionsinstitutter under ét er blevet kraftigt øget. Udviklingen på kapitalmarkederne førte imidlertid i 2001 til et negativt investeringsresultat på 11 mia. kr. i modsætning til de store positive resultater i de nærmest foregående år. Også i den hidtil forløbne del af indeværende år har kursudviklingen som helhed været negativ og renten faldende.

Udviklingen efter 11. september

Medens der således har været tale om vanskelige tider, er det dog med tilfredshed, jeg kan slå fast, at dansk forsikring også under disse forhold har udfyldt sin rolle som led i samfun-

Årsberetning ved formanden, adm. direktør **Holger Dock**, AP Pension, ved F&P's årsmøde den 13. november 2002 hos Bojesen på Axelborg, København.

dets finansielle og sociale infrastruktur. Jeg vil igen – lige som jeg gjorde sidste år – henvise til det 20. århundredes orkan fra 99, og hertil kommer jo så terroraktionen i USA i september i fjor og de spor, denne begivenhed har sat med hensyn til yderligere terrorfrygt. Som hovedregel har terror ellers været dækket som almindeligt forsikringsbare begivenheder på både liv og skade. Men et indtryk af de nye dimensioner i forsikringsdækningsbehovet ved terroraktioner kan nemt opnås, når jeg kan fortælle, at intet terrorangreb før 11. september i fjor har udløst erstatninger på over 1 mia. \$, medens angrebet på World Trade Center på nuværende tidspunkt anslås til en forsikringsudgift på 19 mia. \$. Disse udgifter bliver i sidste ende globalt fordelt, hvad vi da også har set resultaterne af herhjemme.

Derudover gav situationen imidlertid anledning til vanskeligheder ved at opnå fortsat genforsikring af terrorrisikoen, hvilket bl.a. har betydning for forsikringen af fast ejendom. For luftfarten blev offentlige støttesystemer for terrordækning umiddelbart indført på begge sider af Atlanten. I Frankrig og Tyskland har statsmagten garanteret for terrordækning over en vis størrelse. En lignende ordning er på banen i USA, medens man i Storbritannien og Spanien i forvejen havde ordninger, der sigtede herpå. Herhjemme har det været opfattelsen, at Danmark er et lavrisikoområde, og at det ikke efter det hidtil foreliggende har været nødvendigt med nogen statslig garantiordning. Det er da også efterhånden lykkedes stort set at skaffe den fornødne forsikringsdækning til det danske marked i tilfælde af terror. Det er dog sket til klart forøgede genforsikringspræmier.

Konkurs i Plus Forsikring

Når jeg slår fast, at dansk skadesforsikring under vanskelige vilkår har løst sin opgave, er det vel nærliggende, hvis nogen peger på

miseren med Plus Forsikring A/S i dette efterår. Den sag kan dog ikke ses som en konsekvens af de særlige markedsvilkår, men derimod som resultat af fejlslagen ledelse. Det kan man ikke i noget markedsbaseret system gardere sig 100 pct. imod. Heldigvis er det sjældent, at den slags sker. Sidste gang var i 1979. For skadesforsikringsbranchen har det i den situation været afgørende, at private forsikringstagere ikke som følge af konkursen i Plus Forsikring skulle blive ramt af velfærdstruende tab.

Derfor er der som bekendt også spændt et økonomisk sikkerhedsnet ud under disse forsikringstagere. Det er i sig selv et udtryk for, at branchen lever op til sit samfundsmæssige ansvar, og det er sket efter aftale med økonomi- og erhvervsministeren. I pressen har Finanstilsynet været kritiseret for at gribe ind for sent. Det er svært at vurdere, om ulykkerne kunne være undgået ved en mere effektiv tilsynsindsats. Men det må konstateres, at de omfattende indberetningskrav og kontrolforanstaltninger, som erhvervet er undergivet, ikke i sig selv kan forhindre hændelser som disse.

Man kan håbe, at en situation som denne ikke gentager sig. Helt sikker kan man dog som nævnt aldrig være. Vi har derfor også aftalt med økonomi- og erhvervsminister Bendt Bendtsen, at der bør etableres en egentlig garantiordning for privatkunder på skadesforsikringsområdet. En sådan ordning bør naturligvis indrettes efter forsikringsproduktens særlige karakter, og garantiordningen må ikke føre til ansvarsforflygtigelse fra selskabernes side i form af urealistisk lave præmier eller dårlig ledelse.

Opinionsundersøgelse skadeforsikring

I øvrigt er det selvfølgelig opløftende, at den tilfredshed med skadeforsikringsselskabernes indsats, jeg her har tilkendegivet, også deles

af kunder bredt i landet. Det ses af en opinionsundersøgelse, som er foretaget af et uafhængigt analyseinstitut og bliver offentliggjort i forbindelse med F&P's årsmøde. I henhold hertil har de seks store skadesforsikringskoncerner en høj score med hensyn til produkter og serviceydelser, tilfredshed, loyalitet osv. Faktisk ligger de bedre end andre store finansielle koncerner, men måske mere bemærkelsesværdigt er det, at skadesforsikringselskaberne er placeret på niveau med nogle af de bedst placerede inden for detailhandelen.

Pensionssystemet

Som omtalt har også livsforsikringselskaber og tværgående pensionskasser fuldt ud stået distancen i en vanskelig tid. Det er jo ellers gået dramatisk hurtigt ned ad bakke på kapitalmarkedet. Således er det næppe to år siden, vi stadig hørte om den „ny økonomi“, der ophævede den gængse økonomiske tyngdelov, om it-aktiernes permanente himmelflugt osv. Denne hurrastemning, der stred mod alle tidligere erfaringer, er nu ovre, og selv aktieanalytikere gør behjertede forsøg på at se økonomisk virkelighed i øjnene. Trods nedturen har vi dog herhjemme fremdeles et bæredygtigt privat pensionssystem, der skal tage hånd om en meget væsentlig del af fremtidens aldersforsørgelse. Det hviler på et markeds- og aftalemæssigt grundlag og bygger på bidragsdefinerede, funderede ordninger. Hvad man åbent stræber efter i andre lande som led i svaret på fremtidens aldringsproblem, er det danske pluralistiske pensionssystem allerede indrettet på. Livs- og pensionsforsikring i Danmark danner således sammen med de sociale pensioner grundlaget for en meget væsentlig del af det danske velfærdssamfund. Også de afgivne garantier er et vigtigt led heri. De har bidraget til i videst muligt omfang at afskærme pensionsopsparerne fra kapitalmarkedets luner, de er i øvrigt retligt bindende, og i et stort antal af nytegnede unit-linked

ordninger ønsker kunderne ligeledes, at der indgår et garantielement.

Selskaberne som investorer

På trods af markedsudviklingen har livsforsikringselskaber og pensionskasser som sagt levet op til deres forpligtelser, men det er klart, at udviklingen i sig selv giver anledning til alvorlige overvejelser. For så vidt angår myndighedernes rolle skal jeg vende tilbage til spørgsmålet om lidt. Imidlertid er der også grund til på den givne baggrund at vurdere vor holdning og adfærd som investorer. Jeg har således allerede antydnet, at tilliden til aktieanalytikere af forskellig art er tyndslidt. Der er bl.a. sat spørgsmålstegn ved analytikernes uafhængighed af egne virksomheders interesser gennem forskellige internationale undersøgelser, ligesom deres almindelige indsigt i markedsforholdene somme tider kan drages i tvivl. Det har også vist sig, at store børsnote-rede virksomheder – især i USA, men også i Europa – ved svindelagtig regnskabspraksis, insideradfærd og lign. har skabt megen mistillid, ligesom vi har set adskillige eksempler på af- og belønningssystemer for virksomhedsledelser, der bedst kan betegnes som en art organiseret røveri fra investorerne, der jo i stort omfang er pensionsopsparerne.

De institutionelle investorer bør gøre en indsats for at fastholde – og gerne udbrede – åbenhed og fornuftig etik på alle disse vigtige områder. Det vil indebære en mere aktiv kontrol af de ledelsesmæssige dyder i de virksomheder, som vi investerer i.

Den forbrugerpolitiske handlingsplan

Åbenhed og gennemsigtighed går vi også ind for i vort eget virke på markederne. Forsikringsprodukter er komplicerede, konkurrencen på markedet drejer sig nødvendigvis om meget andet end præmier og lign., og liv- og

pensionsprodukter er typisk langvarige og derved undergivet konjunktursvingninger, som ikke umiddelbart kan forudsiges. De kendsgerninger gør det imidlertid ikke mindre nødvendigt, at der arbejdes med et sæt af forbrugermæssige foranstaltninger, der stadig udvikles og tilpasses de aktuelle forhold.

Dette er baggrunden for F&P's forbrugerpå politiske handlingsplan, som oprindeligt blev lanceret i 1998, og ligeledes for det intensive samarbejde med Forbrugerrådet, som i år er skabt gennem Forbrugerdialog i Forsikring. Et vægtigt bidrag til gennemsigtigheden har på det seneste været ForsikringsLuppen, som fra udgangen af 2001 også omfatter bilforsikringer med en samlet dækning på ca. 90 pct. af markedet. På Luppen kan skadesforsikringer sammenholdes med hensyn til dækningsomfang og præmiestørrelse.

Gennem PensionsInfo har forsikringstagere og medlemmer mulighed for at få et overblik over deres pensionsmæssige situation ved hjælp af systemet, der samler oplysninger fra mange pensionsinstitutter og præsenterer oplysningerne på en samlet og overskuelig måde.

Der arbejdes i øvrigt videre med systemet, således at der kommer endnu flere pensionsinstitutter med, og også en efterlønsberegning er på vej.

Som nævnt har F&P et godt samarbejde med Forbrugerrådet om disse og andre tilsvarende spørgsmål. Dertil kommer så Forsikringsoplysningens omfattende virksomhed. Også Ankenævnet for Forsikring opfattes i og uden for forsikrings erhvervet som en meget velfungerende institution til betryggelse af forbrugernes stilling.

Relationer til ministerier, tilsyn m.fl.

Forsikrings erhvervet og dets organisation F&P har i årets løb kontakter til og forhandlinger med mangfoldige ministerier, styrelser og andre myndigheder. Særlig intensiv er kon-

takten naturligvis til ressourceministeriet Økonomi- og Erhvervsministeriet og til den finansielle tilsynsmyndighed herunder, Finanstilsynet. Der er i det forløbne år sket vigtige ændringer på dette felt, hvilket gør det nærliggende, at jeg kommenterer disse relationer lidt mere indgående.

Først og fremmest vil jeg slå fast, at F&P lægger megen vægt på at have et tillidsfuldt og tæt samarbejde med både ministerium og tilsyn. Det er også min opfattelse, at ministeren og ministeriet viser stor lydhørhed og forståelse for erhvervets synspunkter og problemer. Det er imidlertid klart, at det nye såkaldte superministerium, der opstod efter regeringsdannelsen i fjor – omfattende det hidtidige erhvervsministerium samt væsentlige dele af de tidligere økonomi-, bolig- og energiministerier – alt andet lige vil kunne virke udtynnende på relationerne til den finansielle sektor. Det er vel ligesom i et ægteskab, når den ene part ikke mere har tid til at være ret meget hjemme. Som bekendt kan det give problemer. I det foreliggende tilfælde så meget desto mere, som der er meget at tale om, også ved køkkenbordet: Fordi den finansielle sektor er genstand for en meget omfattende lovregulering, der også er baggrunden for den løbende tilsynsvirksomhed.

I den sammenhæng er det bekymrende, at arbejdet med revision af den finansielle lovgivning tilsyneladende reelt foregår i Finanstilsynets regi. Jeg er godt klar over, at ansvaret for lovforberedelsen formelt ligger i departementet, men vi ser med betænkelighed på, om vi nærmer os en situation, hvor Finanstilsynet reelt er både „lovgivende“ – ved både at skrive lovudkast, bemærkninger til samme og i loven at tillægge sig selv udstrakte beføjelser og bemyndigelser – og udøvende – ved at være tilsynsmyndigheden – og gennem sine afgørelser i forhold til de finansielle virksomheder også „dømmende“. Klager behandles i øvrigt også i stort omfang af Finanstilsynet selv, dog med Virksomhedsrådet og Erhvervs-

ankenævnet som heroiske bagstopper i de mere grelle, undskyld, principielle tilfælde.

Selvfølgelig er det jo Folketinget, som i sidste instans skal vedtage ny lovgivning; men de finansielle love er imidlertid meget omfattende og som bekendt på mange punkter særdeles komplicerede, så embedsværkets oplæg kan nemt blive udslagsgivende. Den parlamentariske kontrol fra Folketingets side er vanskelig at udføre ved så store lovkomplekser, og selv om f.eks. vi i F&P gør en stor indsats for at skabe opmærksomhed om de vigtigste paragraffer, så kan vi umuligt påtage os rollen som samfundets eller Folketingets garanter for en gennemtænkt og velfungerende lovgivning.

Finanstilsynets rolle

Forholdet til Finanstilsynet prioriterer vi selv sagt højt. Tilsynet spiller en helt central rolle. Det er tilsynets opgave at tilse, at bestemmelserne i den finansielle lovgivning overholdes, at reserver findes som foreskrevet, solvenskrav er opfyldt osv. Den indsats forudsætter også en betydelig grad af skønsmæssig virksomhed. På forsikringsområdet er den tilsynsvirksomhed siden oprettelsen af Forsikringsrådet i 1905 blevet udøvet på rimelig pragmatisk vis. Tilsynet har ikke bare fungeret som en kontrollant og regelrytter, men også som en slags sparringspartner, når konjunkturen m.v. har skabt problemer. Det er faktisk helt afgørende for bevarelsen af et effektivt finansielt system og i det hele taget finansiell stabilitet, at det samspil fungerer. Det kræver en balancegang, men F&P håber, at tilsynet fremdeles vil søge at udfylde begge roller, som det jo sker i vore nabolande.

Desværre har vi i de seneste år set træk i tilsynets virksomhed, som peger i retning af en mere rigid regelanvendelse og mangel på forståelse for forsikringsvirksomhedernes særlige vilkår. Det kan selvfølgelig være en fornuftig og nødvendig tilsynsvirksomhed over

for selskaber og pensionskasser at søge at ændre hidtidig, mangeårig, og af tilsynet accepteret, praksis, hvis man finder, at udviklingen i retsopfattelsen eller regnskabsbestemmelser kræver det. Forhåbentlig er vi enige om, at den slags korrektioner bør ske fremadrettet og ikke med tilbagevirkende kraft.

Solvens og risikoeksponering

Som nævnt er det ved den generelle regulering ønskeligt, at der tages hensyn til de særlige forhold i de forskellige finansielle erhverv, herunder til forsikringsvirksomhedens specielle karakter. Ikke mindst livsforsikrings-selskaber og pensionskasser er i de seneste år blevet ramt af den negative udvikling på aktiemarkedet og det faldende renteniveau. Det har i sig selv skabt øget opmærksomhed omkring disse institutters solvens og risikoeksponering. Det har bl.a. givet anledning til indførelse af de såkaldte stress-test, hvor grønt, gult eller rødt lys skal give et signal om pågældende pensionsinstituts investeringsrisiko i forhold til kapitalgrundlaget. Derudover har man fremdeles de formelle solvenskrav, der fastsætter størrelsen af den egenkapital, der som minimum skal være til stede. For virksomheder, der arbejder med langsigtet forretning, er det i sig selv et problem, at solvenskravet svinger med markedets dagsværdier. I et forsikringsselskab eller en pensionskasse er forpligtelserne af en helt anden karakter end f.eks. i et pengeinstitut. Den enkelte forsikringstager indbetaler en præmie (eller bidrag), der imidlertid ikke repræsenterer et krav, den enkelte har mod pensionsinstituttet. Derimod opnår den enkelte en ret til at få udbetalt en bestemt ydelse, når og hvis en forsikringsbegivenhed – f.eks. alderspensionering – indtræffer.

Pensionsopsparerne kan altså ikke på samme måde som i pengeinstitutter med kort varsel kræve deres rettigheder indfriet med likvide midler. Derfor kan det være problema-

tisk at vurdere kapitalgrundlaget i et livsforsikringselskab eller en pensionskasse på baggrund af dagsaktuelle kurser. Dertil kommer, at de nævnte stress-test i virkeligheden kommer til at virke som et ekstra solvenskrav udløst af en hypotetisk markedsudvikling.

Disse betragtninger må ikke tages som udtryk for, at der ikke skal være solvenskrav m.v. Naturligvis skal der det af hensyn til beskyttelsen af forsikringstagernes rettigheder, der i øvrigt også beskyttes gennem placeringsregler m.m. Men myndighederne bør i en tid med megen markedsuro kunne tage hensyn til, at aktiekursudsvingene er større på kort end på langt sigt. Ellers er der bl.a. risiko for, at frasalg af aktier eller køb af dyre risikoafdækningsinstrumenter fører til unødvendige tab og markedspåvirkninger, der yderligere forværrer situationen og i sig selv virker destabiliserende på markedet

Der er også grund til at slå fast, at det danske private livsforsikrings- og pensionssystem med fuld politisk accept er opbygget på en pluralistisk måde med flere former for ordninger og pensionsinstitutioner: Individuelle ordninger, pensionsordninger etableret i private virksomheder eller på et endnu bredere aftalemæssigt grundlag for særlige foreninger, fag eller hele overenskomstområder. Det er efter vor opfattelse vigtigt, at disse kan udvikles i henhold til de deltagende pensionsopsparende og aftaleparters ønsker og behov, og at man ikke gennem tilsynsregler og -administration i praksis umuliggør videreførelsen af dele af dette marked.

Vi er godt klar over, at tilpasningen af en del af de bestemmelser, som i dag virker uheldigt for det private pensionssystemets funktion, kræver ændringer i lovform. Men også i den henseende er det vigtigt, at tilsynsmyndigheden som tidligere nævnt er indstillet på rollen som sparringspartner for branchen og ikke nøjes med rigid regeladministration.

Pensionsreformer

Regeringen nedsatte i februar et udvalg – efter formanden kaldet Bremer-udvalget – som har til opgave at overveje forslag, som kan skabe større frihed for den enkelte til at placere og forvalte pensionsopsparing. I første omgang skal udvalget komme med forslag til, hvorledes kontohaverne i Den Særlige Pensionsopsparing (i ATP) kan få ret til at flytte deres indestående til en anden pensionsordning.

Fra F&P's side hilser vi det velkommen, hvis der laves en grundig og sober redegørelse om det danske private livsforsikrings- og pensionssystem. Det danske private pensionssystem har jo sin basis i bidragsdefinerede, funderede pensionsordninger og er faktisk et forbillede i pensionsreformdiskussionen i store dele af Europa i lyset af fremtidens stigende andel af ældre medborgere på pension. Bremer-udvalgets redegørelse kan vel også ses som en slags forlængelse af den redegørelse fra Økonomiministeriet, der for få år siden karakteriserede det danske pensionssystem som bæredygtigt.

Det er klart, at man kan have forskellige holdninger til selve opbygningen af det samlede private pensionssystem, og det er da vist ingen hemmelighed, at der ikke nødvendigvis er 100 pct. enighed blandt F&P's medlemmer herom. Det er imidlertid vigtigt at understrege, at al livs- og pensionsforsikring nødvendigvis hviler på solidaritet i forskellige grupper af forsikringstagere og lign. Dels indgår der meget væsentlige forsikringselementer heri såvel med hensyn til invaliditet, dødsfald og alderdomsforsørgelse. Dels har opbygningen af kollektive pensionsordninger forsøgt at udnytte stordrift og forenklet administration for at billiggøre omkostningerne knyttet til pensionsordningerne. I et konkurrencefyldt samfund er der naturligvis kamp mellem disse fordele og trangen til den individuelle pensionsordning, hvor muligheden for medlemmets egen indflydelse på ydelser og opsparing gøres til en attraktiv egenskab ved ordningen.

Trods den udtalte konkurrence dels mellem individuelle og kollektive pensionsordninger og dels mellem de enkelte pensionsinstitutters evner til administration og formueforvaltning er der fortsat stor politisk interesse omkring ordningerne.

Den politiske interesse for pensionssystemet er imidlertid velkommen. Men måske var det nærliggende, at man først interesserede sig for de egentligt lovbaserede ordninger, for det er jo dem, politikerne umiddelbart har et politisk ansvar for. Som nævnt er et forslag om flytteren for Den Særlige Pensionsopsparring også på vej. Os bekendt er det dog en temmelig beskeden liberalisering, der foreslås her, hvor man ellers selv bestemmer niveauet af frihed. Det er skuffende.

På det øvrige private pensionsmarked gælder markedsvilkår og den frie aftaleret som de afgørende principper. Under respekt herfor er der dog mange muligheder for at videreudvikle og forbedre. Det er en proces, som for længst er i gang. Således udbydes i dag nye produkter, hvor den enkelte har større indflydelse på investerings sammensætningen. Dette gælder også for overenskomstbaserede arbejdsmarkedspensioner gennem tilbud om valg mellem forskellige puljer eller pensionsforvaltere. Også for de nye produkter med individuelle investeringsvalg er det dog typisk, at risikoen for den enkelte pensionsopparer er søgt begrænset ved en garanti f.eks. mod negativt afkast over ordningens løbetid. Det gælder for 70 pct. af præmieindbetalingerne på sådanne ordninger. Det er endvidere karakteristisk, at kunderne i omkring 80 pct. af de eksisterende puljeordninger overlader valget af investerings sammensætning til pensionsinstituttet. Hertil kan føjes, at der i dag også gives større valgfrihed vedrørende ydelsessammensætningen, også i arbejdsmarkedspensionsordningerne. Pensionsinstitutterne er af mange grunde selv interesseret i og indstillet på en fortsat modernisering af det private pensionssystem, og vi ser frem til, at Bremer-udvalgets rapport kan bidrage med ideer hertil.

Revideret lov om Finansiel Virksomhed

I fjor indledtes som bekendt en reform af den finansielle tilsynslovgivning, hvilket førte til den nye Lov om Finansiell Virksomhed. Lovreformen blev allerede i foråret i år tilpasset ved en nyformulering af bestemmelserne om god skik-regler. Det skete efter en noget uskøn infight mellem forskellige offentlige myndigheder, med de finansielle organisationer som de forbløffede tilskuere. Næste fase i lovreformprocessen er herefter nu under forberedelse med henblik på fremsættelse af forslag til en ny revideret Lov om Finansiell Virksomhed.

F&P er gået positivt ind i dette lovforberedende arbejde. Det er naturligvis af central betydning, at lovgivningen bliver klar, overskuelig og indeholder de væsentlige regelforenklinger, som regeringen så klart har givet udtryk for ønsket om. Noget sådant forudsætter et særdeles grundigt lovforberedende arbejde. Der er her tale om et lovgivningsprojekt, der inklusive bemærkninger fylder 500 sider med svært tilgængeligt stof. F&P vil fortsat deltage i lovforberedelsen for fuld kraft, men vi må konstatere, at det er et noget halsbrækkende forsøg, der gøres. Vi skal nok bidrage maksimalt, men det er samtidig fair at sige til ministeren, at det ikke kan afvises, at lovreformen bør bearbejdes yderligere, så en forslagsfremsættelse i februar er urealistisk. Det gælder så meget desto mere, som vi jo er enige i regeringens ønske om, at en mærkbar regelforenklings bør følge af denne lovreform.

Forsikringsaftaleloven

Et grundigt og tilfredsstillende lovforberedende arbejde om en anden af forsikringserhvervets „grundlove“ – forsikringsaftaleloven – er i øvrigt efter tre år afsluttet med offentliggørelsen i sidste uge af en omfattende betænkning fra det af justitsministeren nedsatte ud-

valg. Herved sker en tilpasning og modernisering af den noget alderstegne aftalelov. Udvalgets arbejde er af høj kvalitet, og F&P bakker generelt op om de stillede forslag.

Erstatningsansvarsloven

I det forløbne beretningsår er de nye erstatningssummer fra den reviderede erstatningsansvarslov som bekendt trådt i kraft. Det har ført til mærkbare præmiestigninger bl.a. på motorforsikringsområdet. F&P har imidlertid støttet gennemførelsen af denne forhøjelse af personskadeerstatningerne. Forsikringssselskaberne er enige i, at reformen er til gavn for de skadelidte, og det er da også tilfredsstillende, at der fra kundernes side generelt er vist stor forståelse for de nødvendige præmiestigninger.

Boligpakken

Regeringen har endelig i dette efterår fået gennemført en såkaldt boligpakke, som bl.a. skal skabe incitament for forsikringssselskaber, pensionskasser og andre investorer til at investere i nyt udlejningsbyggeri.

Gennem et særligt skattefradrag skal det angiveligt sikres, at sådanne investeringer forrentes svarende til den effektive obligationsrente. Det er F&P's opfattelse, at boligpakken indeholder substans, og vi har taget godt imod den. Vi kan ikke på nuværende tidspunkt sige, i hvilket omfang pakken reelt skaber nybyggeri, bl.a. indeholder pakken nemlig også regler, der modarbejder interessen. Her tænker jeg på de indsatte beløbsgrænser, der kan kølnen interessen for de ønskede boliginvesteringer. Jeg tror imidlertid, at der trods alt vil være interesse hos vore medlemmer for at gå ind i denne aktivitet.

Det samfundsmæssige ansvar

Jeg skal slutte min beretning med nogle ganske få bemærkninger om det overordnede sam-

fundsmæssige ansvar, som F&P gennem organisationens medlemmer varetager, og som vi netop har præciseret i F&P's vedtægter og organisationens værdigrundlag. Som allerede nævnt formidler forsikringssselskaber og pensionskasser et samlet økonomisk tryghedssystem for borgere og virksomheder, således at borgere og virksomheder ved tegning af forsikringer kan mildne den økonomiske virkning af forsikringsbegivenheder, herunder invaliditet, pensionering og tab af formuegoder.

En anden vinkel af vores arbejde kan ses i, at der løbende er sket en vis overførsel af opgaver fra det offentlige til forsikringsvirksomhed. Der kan jeg f.eks. pege på nye ansvarsdækninger, miljø- og forureningsforsikringer, stormflods- og stormordninger, sundhedsforsikringer osv. Dertil kommer, at forsikringsordninger generelt søges tilrettelagt, så de har et skadeforebyggende og kriminalitetsbekæmpende sigte og i det hele taget animerer til fornuftig adfærd.

F&P og mange enkeltsselskaber gør yderligere en ekstrainsats ved at bakke op bag foretagender som Rådet for Større Færdselsikkerhed og Det Kriminalpræventive Råd, ved indsats til revalidering og sygdomsforebyggelse og til forebyggelse af de såkaldte piskesmældsskader samt senest gennem den store stopindbrud.dk-kampagne, der i øvrigt netop er blevet til i samarbejde med Det Kriminalpræventive Råd.

Der er adskilligt flere områder, hvor forsikringserhvervet i samarbejde med den offentlige sektor givetvis ville kunne aflaste denne. Nogle af de hidtidige opgaver, man har ønsket, at vi skulle løse, har nok mest haft karakter af en art skjult skatteopkrævning, og det er til gengæld bestemt ikke vor livret.

Vi ser frem til en fortsat udvikling af forsikrings- og pensionsbranchen til fordel først og fremmest for vore kunder og ejere, men også til fordel for samfundsinteresser og de skadelidte, som nyder godt af vores virksomhed.